

BẤT TRI HÀ XỨ KIẾN TRI ÂM?

(Tâm Bút)

(Mượn thơ bà Đoàn Thị Điểm)

("Biết tìm người tri kỷ nơi đâu?")

[]

***/ San Jose, thứ Ba 16/1/1996**

Tôi ngồi vào bàn viết trở lại sau những ngày dồn dập đau khổ vừa qua. Nhận định rõ, phải tự cứu mình bằng văn chương và phải nên nhìn thẳng vào cuộc sống từ đây không có TNH. Đó là niềm kiêu hãnh trong tôi còn sót. Là nỗi đắp bù lớn nhất của Thượng Đế ban cho như một chống đỡ trên những thử thách mà Ngài không ngừng đổ ập lên suốt cuộc đời tôi.

Thời gian này phải dùng đến *valium 10mg* trở lại. Cái *doze* là 2 viên nhưng không hiệu quả gì, đôi mắt vẫn mở trắng giữa đêm.

***/ Trong câu chuyện điện thoại sáng thứ Hai 15/1, tôi nghe Cẩm Hằng kể:**

“Bên ngoài, con nào thằng nào cũng đều tỏ ra thương TNH mà thù ghét BG thậm tệ. Thương thật hay giả chẳng biết, chỉ biết rằng đứa nào cũng mong TNH ‘đá’ BG, ngoại tình con khác. Cẩm Hằng càng nghĩ càng sót cho Thu Vân. Giá Thu Vân hư đốn lẳng lơ cho cam! Đàng này, rất đàng hoàng, sống cô đơn, chẳng hề tiếng tai đàn đúm như phần đông các nhà văn nữ hải ngoại. Vậy mà tụi nó vẫn thù ghét. Vợ chồng thằng Tâm Nguyên (luật sư Nguyễn Tâm) cãi nhau, con vợ cũng đem Thu Vân ra mà chửi, Cẩm Hằng thấy oan cho Thu Vân quá.”

Rồi Cẩm Hằng hét to trong điện thoại:

“Thu Vân à, cái kiêu hãnh của Thu Vân đâu rồi? Sao yếu đuối như thế?”

Tôi thú nhận:

“Làm sao mạnh nổi? Mình bây giờ giống như con nai bị thương, trốn vào một góc rừng và sợ hãi ngay cả tiếng xạt xào của gió lay động cành lá.”

Tôi đã nói thật lòng. Tôi sợ quá tất cả thiên hạ chung quanh, sợ nhất là TNH với cái độ tàn nhẫn mà tôi đang đối diện. Tôi lại thua định mệnh lần nữa đến không còn chỗ nào có thể đỡ được những cú tấn công bạo tàn của nó.

Giọng Cẩm Hằng trầm xuống:

“Phải đứng lên đi, đừng để ngã, chẳng ai thương đâu, bên ngoài tụi nó còng võ tay mừng rỡ. Rốt lại, có ai khổ ngoài bà mẹ già và con bé con hầy còn tí xíu. Cẩm Hằng cảm Thu Vân không được đánh mất cái kiêu hãnh của mình. Đó mới chính là TTBG, không thể nào có đũa đồng dạng thứ hai.”

**/ Tối thứ Bảy 20/1/1996, qua điện thoại, tôi hỏi Lê Duy Linh: “Thượng Đế ở đâu? Tôi không tin có một đấng Thượng Đế.”*

Nhưng sau một nháy, tôi lại nói:

“Đọc tiểu sử Dostoievski, cái đoạn ông ấy hấp hối, bạn hữu và người thân lần lượt vào viếng lần cuối. Khi đến phiên hai người con, Dostoievski đã dặn dò: *‘Các con hãy nhớ đừng bao giờ mất lòng tin về Thượng Đế. Ngài không lúc nào bỏ rơi chúng ta.’* Tôi cũng vậy, không cho phép mình mất lòng tin về Thượng Đế. Chỉ có Ngài mới cứu nổi tôi. Ngài đã từng cứu tôi nhiều bận, bây giờ lại một phen, tôi biết Ngài cũng sẽ đưa tay ra cho tôi trong sự tuyệt vọng riêng mình.”

Tôi kể Lê Duy Linh nghe chung quanh dư luận bên ngoài về cuốn Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau I, ai cũng khen TNH là người rất đại lượng khi để tôi xuất bản cuốn ấy. Tôi nói:

“Tôi đã đóng vai trò Judas bán Chúa. Nhưng Chúa của anh thật sự là đấng cao cả, dùng sự đau khổ của mình cứu độ nhân thế nhân. Còn *‘Chúa của tôi’* lại là người đầu tiên giết chết tôi một cách tàn nhẫn.”

Tôi tiếp:

“Ít nhiều gì, chính anh phải chịu trách nhiệm phần nào trên sự tan vỡ trái tim tôi hiện tại. Trong khi bao nhiêu người, nhất là Cao Quang Ngô và Cẩm Hằng, đều khuyên không nên xuất bản Nhật Nguyệt I, sợ làm TNH tổn thương tự ái, thì chỉ có anh là người đầu tiên, sau đó mới đến TNH, xúi giục tôi viết và in cuốn ấy ra.”

Và tôi tâm sự:

“Một anh bạn dạy chung trong Quốc Gia Nghĩa Tử ngày xưa, đọc xong, điện thoại từ Santa Ana lên bảo tôi: *‘Có 3 điều đặc biệt cần nói với Thu Vân: 1/ Lần đầu tiên tôi mới được đọc một tác giả VN, lại là tác giả nữ, dám phơi bày sự thật cuộc đời mình như thế. 2/ Quyển sách rất xúc động, đọc ngẫu nhiên không thể ngừng từ đầu đến cuối. 3/ Quan trọng nhất, nếu tôi là anh TNH, tôi sẽ đi mua hết 1,500 bản đã in ra, đem về nhà cất!’*”

Lê Duy Linh đáp:

“Tôi sẽ còn xúi chị viết nhiều cuốn như thế nữa. Cuốn I chỉ ra mới mấy ngày đã tạo được dư luận, cuốn II chắc còn dữ dội hơn.”

Anh đưa nhận xét:

“Có những tác phẩm gây *choking* cho người đọc, nhưng điều ấy chỉ xảy ra ngay lúc đó, giờ qua trang khác đã thấy hết. Riêng cuốn Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau, tình cảm người đọc cứ bị lan man lồi cuốn từ trang đầu đến trang cuối trong tâm trạng mơ màng xúc động. Gấp xong sách, nỗi xúc động còn kéo dài suốt cả ngày. Điểm thành công của tác phẩm chính là như thế.”

Lê Duy Linh nói thêm:

“Tôi tin cuốn này ra đời sẽ làm đảo lộn cái nhìn của độc giả về chị. Nếu những ai từng đọc Một Truyện Dài Không Có Tên mà yêu thích chị, với cuốn này, họ sẽ còn yêu nhiều hơn nữa. Bằng ngược lại, cuốn kia bị họ thù ghét thì Nhật Nguyệt sẽ khiến họ phải đặt lại vấn đề với chính họ về con người chị, hỏi xem ‘*chị là ai?*’”

Lại cười:

“Có lúc nào nổi cơn hứng thú, tôi sẽ viết một bài về văn chương chị, khởi đi từ bút ký Nước Chảy Qua Cầu đến Một Truyện Dài Không Có Tên, bây giờ là Nhật Nguyệt. Một điều lạ là trong các tác phẩm, chị phô bày được nhiều con người và nhiều giọng văn quá. Nước Chảy Qua Cầu lãng mạn phiêu bồng bao nhiêu thì Một Truyện Dài Không Có Tên gay gắt sát phạt bấy nhiêu. Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau trầm trầm gây xúc động trái tim người đọc, không biết Nhật Nguyệt II sẽ như thế nào?”

Tôi đáp:

“Nhật Nguyệt II sẽ được viết với giọng văn trần ai thông thiết mà chỉ các người điên hay các bậc minh triết thứ thiệt mới thấm cảm được rõ ràng cái chất trần ai của nó thôi.”

Tâm trí cứ vậy mà rối loạn lên xuống trong từng giây từng phút.

*/ Sáng **Chủ Nhật 21/1/1996**, đang dạy học trò giữa chừng, nghe mệt quá, tôi bỏ lên phòng nằm nghỉ. Đột nhiên nhận cú *phone* của chị ca sĩ Lê Uyên gọi từ Santa Ana. Chị kêu rú lên trong điện thoại:

“Thu Vân ơi, em viết văn hay quá! Chị đọc cuốn Nhật Nguyệt một lèo từ nửa đêm cho tới 5 giờ sáng mới chịu buông mà ngủ. Em làm chị kinh ngạc quá. Cả TNH cũng thế, hẳn làm thơ thật tuyệt. Đạo trước hẳn có tặng chị tập Lưu Vong Hành nhưng thú thật, chị đọc mà chẳng thấy hay như bây giờ đọc các câu của hẳn, em trích đăng trong Nhật Nguyệt.”

Giọng thành thật, chị kể:

“Anh Lê Uyên Phương chưa được chị đưa cho đọc cuốn này vì chị còn đang đọc, nhưng chị có hỏi anh ấy: ‘*Anh nghĩ Thu Vân là người thế nào?*’ Anh đáp: ‘*Anh không quen Thu Vân nhiều bằng em nhưng qua đôi lần gặp tại Dalat ngày xưa và ở Mỹ ngày nay, anh cảm nhận Thu Vân là con người đặc biệt.*’ Chị mới nói: ‘*Đặc biệt lắm anh à.*’”

Rồi chị huyền thiên bày tỏ:

“Biết em từ 20 hai mươi năm xưa tại Dalat nhưng chị ‘*không hiểu em nhiều bằng 8 năm trước*’ khi em thành hôn với TNH. Tám năm trước, chị cũng ‘*không hiểu em nhiều cho bằng bây giờ đọc tác phẩm này của em.*’ Ngày đó ở Dalat, nhìn em, chị không nghĩ gia đình em tồi tệ, mà chỉ đoán rằng cha mẹ đổ vỡ sao đó nên em buồn, bỏ đi sống lang thang phiêu bạt... Bây giờ đọc sách em, mới biết mình lầm. Nhìn lại thời gian cũ và cả mãi về sau, chị phải nhận một điều, em không những là đứa con gái kỳ lạ độc đáo, mà đúng hơn, em là thằng con trai cực kỳ hào sảng. Ngày đó em còn trẻ đẹp, có tài có học, có nhà cao cửa rộng, vậy mà em dám bỏ hết để đi theo anh Ngọc đang rất nghèo khổ. Đó không phải là bản chất hào sảng của một thằng con trai là gì? Vậy thì ngày nay nếu em làm vợ TNH, một anh thi sĩ nghèo, cũng không có chi là lạ. Em phải như thế mới đúng là em độc đáo. Chị rất mừng cho em, ngày xưa với anh Ngọc hay ngày nay với TNH, tấm lòng em đã được đền đáp xứng đáng bởi tình yêu họ dành cho em. Em may mắn hơn người khác ở điểm đó.”

*/ Sáng **thứ Hai 22/1/1996**, Trần Ngọc từ Santa Ana cũng gọi lên ngợi khen Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau I. Tôi vụt đáp

“VẬY mà anh có biết chính tác phẩm vừa nói lại là bản án tử hình kết thúc đời em?”

Trần Ngọc hiểu:

“Anh đã đoán ra điều ấy hôm vừa rồi em và TNH xuống Santa Ana. Nhìn vẻ rũ rượi của em, anh nghĩ rằng phải có cái gì ghê gớm đang xáo động tâm hồn mới khiến em như thế. Anh chỉ mong em can đảm và bình tĩnh. Hãy nghĩ đến tương lai con bé Âu Cơ và của cả chính em. Sự đau khổ nào cũng có giá trị của nó. Em là một trường hợp lạ trong văn giới hải ngoại, em thành công khá sớm. Rất nhiều độc giả đã mến thương em, nếu biết ra tâm tình hiện tại của em, họ càng thương mến em nhiều hơn nữa.”

*/ **Buổi tối** Nguyễn Dũng mời tôi và TNH đi ăn tiết canh. Dũng nói:

“Em có mời anh Trần Quảng Nam nhưng khi đi đến chỗ anh ấy, thấy đông người đang tụ họp, trong số có Trần Chí Phúc và nhiều người lạ em chưa gặp. Tất cả chỉ nói một đề tài là có tin đồn anh chị đang bỏ nhau và tất cả đều tỏ ra hoan hỉ.”

Dũng cười hề hề:

“Hai, ba người nói: *‘Đáng đời bà BG! Trời trả báo bà ấy. Bây giờ không có TNH back-up sau lưng, thử xem bà còn viết gì được nữa? Đã đến lúc cho chúng ta trả thù bà. Phen này chắc chắn bà không góc đầu lên nổi.’*”

Khi em từ già, anh Nam chạy theo ra xe, dặn em hãy nói với anh TNH rằng đừng nên quyết định quá nhanh, hãy chờ một thời gian xem hai người có *work-out* khá không rồi hãy chia tay cũng chẳng muộn.”

Dũng lại cười hô hô:

“Giữa đám đông lúc này, em nghe anh Trần Quảng Nam nói: *‘Một người như bà Thu Vân, ở Mỹ mà không biết lái xe, không biết ký check, không biết tính toán bất cứ thứ gì thực tế ngoài chuyện viết văn, dạy đàn và sống trong cái tháp ngà văn chương âm nhạc của bà, bị TNH chơi cú bỏ rơi này thì chỉ có nước dắt con bé Âu Cơ về VN mà ăn mày! Thua cả tên Đặng Lạt ít ra còn rành rẽ các đường xe bus.’*”

Anh cũng nói với em:

‘TNH quyết định cú này, chẳng những mất đi một đứa con, lại cũng không còn tâm trí đâu mà viết lách nữa.’”

Nguyễn Dũng tiếp:

“Chung quanh dư luận em nghe kể rằng, tất cả mọi người đàn ông đàn bà trong văn giới hai vùng Nam Bắc Cali đều thương mến anh Hoàng mà ghét chị Thu Vân thậm tệ. Họ chỉ chờ mong điều duy nhất là chia rẽ được anh chị. Bây giờ là lúc cho họ ăn mừng đây.”

Nghe những chuyện này, tôi vừa ghê tởm, lại cũng vừa buồn rười rượi. Một lần được Cẩm Hằng kể, tôi chưa mấy tin; bây giờ thêm Nguyễn Dũng, tôi không thể tránh được một sự thật đau lòng: *“Ngòi bút của tôi đã tạo ra cho tôi không biết bao nhiêu thù địch.”*

Đó là định mệnh! Hai mươi năm trước cầm cây *violon* với hai mươi năm sau cầm cây viết, hai khí cụ đem cho tôi sự thành công và cũng lắm điều oan trái. Những đó kỳ chung quanh vẫn không ngừng đổ dồn lên con-người-tôi-yếu-đuối. Tiếng đàn u uất ngày xưa có khác gì giọng văn trầm thống bây giờ? Và tôi thì lại chẳng có được chút nào hậu thuẫn chống đỡ. Cái hậu thuẫn duy nhất trong suốt 6 năm, kể từ khi viết Nước Chảy Qua Cầu vào cuối 1989 chính là TNH, ngày nay đã đổ. Lòng nghe cô đơn hơn bao giờ hết. Tôi không có gì trách TNH. Dẫu sao TNH cũng chỉ là một kiêu Bà Mẹ Tăng Sâm trong cái định mệnh khắc nghiệt tôi phải cu rư mang.

Tôi hỏi Nguyễn Dũng:

“Cảm nghĩ em ra sao khi nghe chuyện tan vỡ giữa hai anh chị?”

Khuôn mặt Dũng buồn bã:

“Em thương cả anh lẫn chị, thương luôn con bé Âu Cơ. Ngôi nhà anh chị là nơi em và Kim Thủy nhiều lần đến và có rất nhiều kỷ niệm. Nhất là những kỷ niệm em và Thủy dắt Âu Cơ đi *shopping*, đi chơi biển các buổi cuối tuần, làm sao quên được? Bây giờ biết anh chị xa nhau, Âu Cơ phải mất cha, em đau lòng lắm.”

Và Dũng ứa nước mắt.

*/ **Sáng Chủ nhật 28/1/1996**, bác Lê Hữu Mục từ Montréal -Canada gọi qua, chuyện trò với tôi hơn một tiếng đồng hồ. Bác nói ngay rằng rất ưa thích cuốn Một Truyện Dài Không Có Tên về mặt văn chương, tư tưởng và cả văn sử của nó. Bác cũng ngợi khen cuốn Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau I. Rồi bác kể:

“Đọc xong hai cuốn ấy, bác đưa cho một anh bạn là Tiến Sĩ Toán mượn đọc. Anh này rất khó tính trong các lãnh vực thuộc văn chương nghệ thuật. Với anh, về họa thì chỉ trọng Bùi Xuân Phái miền Bắc, thi ca chỉ ưa Bùi Giáng, còn nhạc chỉ chuộng nhạc Trịnh Công Sơn. Vậy mà đọc TTBG xong, anh cứ khen mãi. Anh bảo với bác: *‘Đó là người phụ nữ có hoài bão, văn tài còn tiến xa chứ không chỉ dừng lại cỡ đó.’* Anh rất ưa bài Tựa BG viết trong tập Nhật Nguyệt. Cốt chuyện thì anh cho là đẹp, nhưng chưa đạt đúng giá trị anh chờ đợi. Anh tin tưởng rằng cuốn II sẽ phải hay hơn. Bác hỏi anh ta: *‘Thế anh chờ đợi gì?’* Anh đáp: *‘Tôi tưởng một người dám sống chết cho hoài bão âm nhạc như BG, đánh đổi tất cả vật chất và tự do để theo âm nhạc -bởi người đàn ông kia cũng chỉ tượng trưng cho âm nhạc- thì không thể nào bỏ anh ta mà đi sau khi quân Giải Phóng đã vào Dalat.’*”

Trong điện thoại, giọng cười bác Lê Hữu Mục nghe ha hả:

“Bác la to với anh bạn: *‘Anh đòi hỏi quá nhiều ở một người con gái nhỏ. Năm ấy BG chỉ mới 26 tuổi, làm được như thế cho hoài bão và tình yêu là quá lắm mà anh còn chưa hài lòng sao?’*”

Rồi bác chột hỏi:

“TNH bao nhiêu tuổi BG nhỉ?”

Tôi đáp 47. Bác la to:

“Trẻ thế cơ à? Vậy mà sao các bài viết nghị luận và khảo cứu của anh ấy lại già dặn thế? Bác cứ ngỡ anh ấy phải cao tuổi lắm.”

Bác nói thêm:

“Thi ca của anh ấy cũng thật là độc đáo, mỗi bài mang một âm điệu riêng, ngang tàng khí phách, không đều đều nhàm chán như các anh thi sĩ hải ngoại. Riêng BG sở trường là viết về Sự Thật và Tự Truyện, BG nên khai thác nhiều hơn trên mặt đó.”

Tôi đáp:

“Chỉ tiếc một điều vì cái sự thật mất lòng mà con đang bị cô lập và thù ghét trong văn giới hải ngoại bác ạ.”

Bác kêu lên:

“Không đúng đâu. Bác cho rằng người ta ganh tị chứ chẳng phải thù ghét. Nhiều người, và cả chính bác đây, đều thèm viết được như BG về loạt bài Sự Thật như thế. Nhưng, một là không có văn tài, hai là cái Tâm không được lành nên không làm nổi.”

Giọng bác e dè hẳn:

“Nghe dư luận bảo rằng BG và TNH đang có gì rắc rối trong tình cảm?”

Tôi ngậm ngùi:

“Quả thế bác ạ. TNH đang định bỏ con mà đi.”

Bác la to:

“Thế thì không được. Bác phải nói chuyện với TNH về việc này. TNH không thể sống xa BG. Hai người phải gắn bó nhau mới là hợp lý. Sự tan rã của hai người nếu xảy ra thì sẽ là một thiệt thòi không những cho hai người mà còn cho cả dân tộc VN nữa. Tài năng đâu phải dễ kiếm. Nhất nữa tài năng đó lại là ở đôi vợ chồng rất tương xứng với nhau.”

Tôi đăm buồn lả người:

“Con nào muốn điều ấy. Chính tự TNH đòi như thế, làm sao ngăn cản?”

Bác Lê Hữu Mục an ủi:

“Bác có dịp đi Mỹ vào tháng tới, không biết có kịp gặp TNH để làm dừng ý định điên rồ kia không. Nhưng dầu thế nào, BG phải luôn nhớ rằng BG còn được rất nhiều người nể trọng và thương mến, trong số có bác và anh bạn Tiến sĩ Toán. Biết đâu nhờ những cô đơn chống trả mà BG sẽ được thêm sức mạnh trong văn chương, chất liệu đúc kết từ những khổ đau.”

[]

(Những trang đời... đọc lại... mà oằn cả ruột!)

(San Jose, April 23/2021, thứ Sáu 2:31 PM)

[]

Bình luận:**Phạm Gia Cẩn, Dalat.***Thưa Cô kính mến,*

Đã lâu không thư từ thăm hỏi sức khỏe Cô, em rất xin lỗi. Em vẫn thường xuyên theo dõi những bài viết của Cô với tâm trạng vừa buồn, vừa xót lại vừa háo hức để biết cuộc sống Cô trong những ngày dịch bệnh khó khăn này. Chỉ cầu mong Cô mãi dư nghị lực (như cả cuộc đời Cô đã minh chứng) và nhiều sức khỏe để vượt qua tất cả phiền muộn vây quanh.

Bình tâm và an lành, Cô nhé. Luôn dành cho Cô sự kính trọng triu mến.

Học trò một ngày xưa lác của Cô.

TTBG hồi âm.

Cô vẫn thương Dalat, trong Dalat có em, có nghĩa rằng em cũng nhận tình thương đó của cô.

Cô biết em luôn theo dõi các bài viết cô, cảm ơn em điều đó. Nghị lực cô thì đã xuống nhưng cô không để nó cạn nên còn cầm lên cây viết. Bao giờ thấy cô ngưng post bài là bấy giờ biết cô sắp chết.

Ôm hôn giùm cô tất cả núi đồi Dalat nhé em. (April 23/2021)

Phạm Gia Cẩn: *Em cảm động khi nhận tình thương của Cô. Bảo trọng Cô nhé.*

□

***/ Thư Nguyễn Văn Hùng Hà Nội:**

Cô giỏi thật đấy!

TTBG:

Giỏi ở cái gì, con?

Nguyễn Văn Hùng:

Với bao nhiêu sự phấn chấn, mạt ly, đau khổ dòn dập mà cô vẫn đứng vững. Vậy là giỏi rồi đó cô ơi.

TTBG:

Cô nhận lời khen của con. Đó là nhờ vào ơn Thượng Đế.

Nguyễn Văn Hùng:

Con rất mong có lần cô về Hà Nội để ban hợp ca Hy Vọng chúng con biểu diễn mời cô thưởng thức.

TTBG:

Cô cũng rất mong có lần đi Hà Nội. Thật là một vinh dự cho cô gặp gỡ thầy Tôn Thất Triêm và tất cả đám con.

□